

CELLDÖMÖKI HIRLAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Celldömök, gróf Széchenyi utca 12.
 Telefonszám: 66.

Felügyelőszerkesztő:
NAGY IMRE

Előfizetési árak:
 1 évre 6, ½ évre 3, ¼ évre 1.50 P.
 Megjelenik minden szombaton.

ÁLDOZAT

A cseh uralom alatt nyögő Felvidék ósmagyar lakossága napról-napra nehezebb helyzetbe kerül. A cseh hatóságok által létrehozott ostromállapot, katonai karhatalmi sortűz, erőszakos mozgósítás, csapattevek fejletlen tologatása, termények elkobzása, pillanatonként köpenyforgató sajtó- és rádiópropaganda, feyverdőség, könny és sírójalveszélés: ez a mai Csehszlovákia.

Londonban éjt nappallá téve tárgyálnak. Párisban mozogtathatnak, Moszkvában diányögő, nyomotthagyi rádióüzenetekkel biztatják készületre a nemzetközi proletariátust. Európában minden népe állig felgyervezve készületlen lesi az első hadüzenetet s az államférfiak ropant felelősségterhe alatt görnyedve dolgoznak az új tervezeteken. Milliók és milliók tűnődve gondolkoznak a béke és háború súlyos kérdése fölött.

Miendez az emberfeletti megerőltetés miért? Egy szovjetbércec hazugsággal nyomán, csalásokból, hazugságokból összedőlő, önmagában összedűlő állam miatt!

Nagy történelmi kirobbanások retentő nyomasztó hangulata üll meg a nemzetek lelkét. Mind több és több oldalról hangzanak el tervezetek Európa beteg emberének meggyógyításához. Ezek arra mutatnak minden nemzetben még tulsúlyban vannak az egyvesesen és feygelmezetten gondolkodo emberek, akik a békes megoldáslehetőségek utolsó szálát szakadásakor még labta tudják vélni szavakulját.

Nemzetek politikai piacán elhalgaltott a késhegyig menő, szenvedélyes pártpolitikai harc. A pártok elhalasztották gyűléseiket és a legkülönbözőbb oldalakon felszabadult erők próbálják a pártpolitikán felülálló nagy nemzeti célokat egymással összekegyeztetni. Husz esztendő előtt néprajzi határok rossz megállapításai alapján létrehozott állam-szörnyek szerencsétlenségén éppen elgett tanulhatott Európa. Tiszán láthatják politikus államférfiak, hogy az anyaországoktól leszabott néptörédek és nemzetek átmeneti helyzetükbe meg nem nyugszanak a az örendelkezési elvet fel nem adják.

A nemzetiségek nem láthatják biztoztva létüket egy államban, amelynek önállósága csak papírrforma szerint van meg. Tíz évig a francia vezérkar irányította palástolatlanul Csehszlovákiát, ma pedig az orosz vezérkar vezetgeti a cseh politikuskokat gyámolító cseh hadsereget.

Európai békének csak az lehet igazi barátja, aki e gyámokos megszűntetéséért és ezzel a kérdés végleges teljes megoldásáért hadakozik. El kell szedni a feyvert a szudétanémet terület, a Fel-

a kommunista cseh alakulatoktól, mert

Benes kezében a béke vagy háború

Hitler és Mussolini mindketten ugyanarról a kérdérről szóltak — Hitler felháborodva beszélt a német és magyar kisebbségek iövetéséről

Hitler Benest dühöngő örültnek nevezte Németország nem akar háborút Franciaországgal

Hétlőn este a berlini Sportpalastban az egész világ érdeklődése által kísért beszédett tartott Hitler vezér és kancellár. Gőbbels propagandaminiszter megnyitja után a Fährer így beszélt:

— Most ebben az időben már nem egy vesér vagy egy férfi beszélt, hanem a német nép. És amikor én most ennek a német népnek a szószója vagyok, akkor tudom: ebben a pillanatban ez az egész milliók nép szótól szóra helyesli az én szavaimat, megerősíti azokat és saját esküjét teszi azokat. Vizsgálják meg magukat a többi államférfiak, vajjon ez az ő nemzetlőnt is így van-e.

Mindenki tudja — mondotta Hitler — hogy egy nagy kérdés izgatja a közvéleményt hónapokon át. Neve egyáltalában nem annyira Csehszlovákia, tulajdonképpen Benes úrnak hívják.

Ebben a nében egyesül ma mindaz, ami ma az emberek millióit morgálja, ami nagy kétségbeesetésé kézzel őket, vagy ami tanikus elhatározással tölti el őket.

A német külpolitika világnézeti meg-alapozottság, melynek célja meg van állítva abban az elhatározásban, hogy egyedül a német népet szolgálja, e világban megtartás és létéről síra szálljon.

Nemzetközi nyerdaszkedők kis, lelkiismeretlen társasága az, amely nem riad vissza attól, hogy ha kell, egész népeket állítsanak a német népet szolgáló útjára. Miennél semmi harag sincs a világ iránt és ez tbe is bizonyítottak. Tények erősítik meg a német békészeretetet.

A kancellár ezután utalt mindazokra a békés leszerelési javaslatokra, amelyekel évek során keresztül tett s amelyeket sorra elvetettek. Minden hiábavaló volt. Miután így egyik ajánlatot a másik után tetle és mindig elutasított kapott, kiadta a parancsot, a cseh katonaság tudtával és közreműködésével rendezett vérfürdő egy nagy világnézet robbanthatnak ki.

Ma, 20 évvel a két tea közt „hamis okmányok és adatok alapján” megszer-

hogy a német baderót olyan állapotba kell hozni, amilyent elérni tudnak.

— Es most — folytatta — nyilvan megmondhatom:

olyan feyverkezést hajtottunk végre, amindőt a világ még nem látott.

(Tetszés.) Ez alatt az öt esztendő alatt valóban feyverkeztem. A millárdokat erre használtam fel. Es leléptetlőnk olyan vederőt, amelyre ma a német nép büszke lehet és amelyre, ha egyszer megjelenik, a világ respektálni fog. Megteremtettük magunknak a legjobb légi elhárítást és a legjobb tankelhárítást, amely a világon van.

Ebben az öt esztendőben állal és nappal folyt a munka.

A látszólag megoldhatatlan problémához azzal a szilárd akaratral nyilvan hozzá, hogyha bármikép is lehetséges, bevesz megoldajuk azokat, még többé vagy kevésbé súlyos német lemondások veszélye árán tá.

En magam frontkötőre vagyok és tudom, mily nehéz a háború. Meg akartam kímélni a német népet.

„A békefrázisoktól csőpdög demokratiák a legveszélyesebb háború uszítók”

Egyik problémához a másik után nyil-tam hozzá és mindent megfiseríttem a békés megoldás lehetővé lételeire.

A legnehezebb probléma volt a német-lengyel viszony. Az a veszély állott lenn, hogy e léren olyan fogalom vesz erőt népnőnkön és a lengyel népnek, mintha valami ősi ellenségek lennének. Ennek elejét akartam venni.

— Tudom jól, hogy ez nekem egyedül nem sikerült volna, ha akkoriban Lengyelországban demokratiikus

szocializmusok feygelmezzett egysége vihetel vissza anyaországukba. Esért tőr, sürgét és vár a 3 millió 500 ezer német, az egy millió magyar és fél millió lengyel. Ma ő róluk van szó. Es értő

1938. október 2. H. H.

Már Románia is!

A román állampolgárok közből törölt zsidók háromhónapi tartózkodási engedélyt kapnak

Károly király kedves szenteltette azt a rendelkezést, amely szabályozza azoknak a zsidóknak helyzetét, akiket az állampolgárságok felbontásával kapcsolatban törölték az állampolgársági névjegyzékből. Ezeket a zsidókat idegen állampolgárokként kezelik a jövőben és az idegenellenőrző hivatalok zatakkora alá fognak tartozni. Egyelőre három hónapi tartózkodási engedélyt fognak kapni.

Zsidók a háború mozgóit

Zsidóellenes ünetes Angliában. London zsidónegyedében zsidóellenes tüntetések voltak a napokban. A tüntető lakosság tömeggel iddultak végig az utcákon beverték a házak és üzletek ablakait és hangosan követelték a zsidóktól való megszabadulást, mert azok a háború okai.

UJ ORSZÁGZÁSZLÓK KEMENESALJÁN

Elkészült a callidömöki országzászló Ostffyasszonyfa is országzászlót avat

Megoldásra jutott Callidömök közég régiója felcsinon lebegő országzászló kérdése.

Augusztus közepe óta munkálkodtak rajta a múlt héten annyira befejezett nyert, hogy csak a parkosítási munkálatok vannak hátra.

Az országzászló az adóhivatal mellett létesítve kéképpelt parkos rézr csuárkészen van. Anyaga fehér műkő, kb. 4 m magas, a zászló tartó oszlop két kopfjárta fémámszék. Az emlékmű tetején Martinielli Jenő szobrászművész által készített, repülő induló Turulmadár van.

Amint értesültünk, a felavatás október hó közepétájn lesz.

Október hó 2-án, vasárnap délután 3 órakor Ostffyasszonyfa bazilika közönsége is országzászlót avat. Az országzászló egyuttal a közég hőit halloztatnak az emlékműre is.

Az emlékmű avatásán résztvesznek a járás és a közég elöljárói, úgyszintén közégünkben is az első számú indúlnak Ostffyasszonyfa.

Ostffyasszonyfa közönsége hazatérésének ismét tanujárát adja az országzászló emléktábla. A mai szüzetes politikai öszvevisszafogásban nem ragadta el az esztleges megszerezhető kicsit terület visszacszerzését örömmámore, hanem callidömöki el egy esztleges háborus jelenlét. Hanem régi elgondolásokhoz híven köbe emelte Trianon galád csúszaga ellen szive tiltakozását.

Légvédelmi intézkedések Padiások lomtalansága

Még a mult és folyamán elrendelte az előjáróság a lakóházak és épületek padlása leretnek lomtalanságát. Tekintettel arra, hogy az sok helyen még nem történt meg az előjáróság ismételtén felhívja a lakosságot, hogy a padlások leretnek lomtalanságát végezzék el.

A lakóház padlasteret állatában csak bútorok, háztartárárák, a háztársításban nélkülözhetetlen és éghetőanyag vagy szeszen gyúlékony tárgyak, áres ládák és kosarak helyezhetők el. Papír és szövedvények csak kaményia mádkában vagy szövedény falúll léghősziget csomagtárában legfeljebb oly

légvédelmi készítség elrendelésével a padlasterét való eltávolításnak és máshova elhelyezésnek a legfrövidebb idő alatt leghelyesebb legyen.

Könnyen gyúló szilárd anyagot nem lehet céljárta szögölés épület padlasteret csak abban az esetben szabad tartani, ha a szögölésre szögölés helyei a szögölésre hátsóllott írtat választja el és a hátsóállatában levő kémény nincs a padlasteret átvezetve.

Padlások állatában csak a padlasterét számlított 150 cm. magasságig szabad rakározni a csak oly módon, hogy az elhelyezett tárgyak minden oldalról könnyen hozzáférhető legyenek.

Közböbözött magasságú padlászakozatokat lépcsővel vagy helyhax kötön lértal kell összekötölni.

A padlasteret bejárati ajtóll lehetőleg vasból legyenek és állandóan beáras tartandók.

Minden házas ingatlanijádonos kötele a követésszö iszölészerek és anyagok sürgös beszerzésére, valamint azok állandóan kész állapotában való tartása:

- 1.) 250-300 liter víz bologadására alkalmas bórók, kádak, vagy más tartályok,
- 2.) 2-3 vizesveder, csákány és lapát,
- 3.) a padlasteret alkalmas helyén lártolva anyi szára és finom homokot, hogy azszal a légvédelmi készítség elrendelésétör a padlasteret legalább 2 cm. vastagságban felhíthető legyen és szemkellő oltás céljárta is álljon megfelelő mennyiség rendelkezésre.

Ismételtén figyelmezteti az előjáróság a lakoságot, hogy a fentieket most már haladéktalanul haltsa végre, mert akik azszal elmulasztás nemcsak szögölés büntetését kap, hanem vagyonszét és dírtét is vasztélyeztetik.

Ha légtitmadás lesz... Nem valószínű, hogy lesz, de ha mégis lenne, akkor mindenki a legnagyobb komolysággal viselkedjen. Légtitmadók, szirénajelzők, hangszószékerek mindenki fönjén és az utkátról és házudólának meg lák szalt vagy meneküljenek a legközelebbi házba. A kocsik, autók az út baloldalán álljanak meg, lehetőleg sárt lombu is szalt. Éjjal minden fényt el kell oltani, vagy úgy el kell záráni, hogy a szabadba ki ne szóródhasson. A pánikot minden erővel meg kell akadályozni. A gázvédelem legbiztosabban eszközök a gázlárc és a gázvédő ruha. De mert védőkönny ritkaság az ilyen védő berendezés, ha gázmadás érne bennünket, más eszközökkel kell védekezniünk. Aki gázszagot érez ne fusson, mert akkor a fődöbözött levegő fődözött ideál és a mérgezés még nagyobb fokú lesz, hanem nyugodtan tartson nedves szövedényű az orra és szájé és az azon keresztül szödjje a levegőt. Légtitmadás idején, minden tüzet el kell oltani. A padlásokon homokot és vizet tartson mindenki. A gyújtó bombák kicsinyek és alig éltvezélyeznek, a robbanó bombák ellen Kemenezsájl aligha tud védekezni, de vigasztal az a tudat, hogy aligha háspunk a robbanó bombáké, mert annak darabja néhány tízszáz pengőbe kerül, más pedig a kaményiajál háskt nem érik meg azt, hogy ill a robbanó bombák szzállt szöjtök le azszesztel erre kité járó elmozdás repülőgépek. Több lenne a támadó hára, mind a támadóll. A gyújtó bombák olcsók és vezélyeseek, mert hírtelen folyóttják az éghető anyagokat és épületeket. Ellenük azonban hidegvérű és nyugodt emberek teljes sikerrel védekezhetnek a minden hákos eljutattal. Hogyan védekezünk a légtitmadás ellen? c. írtet 67. oldalán közzéttek szerint.

Légoltalmi gyakorlat Callidömöklön

Callidömökl nagyböröség légtitalmi vezetősége l. hó 2-án október hó 2-án, vasárnapra a légvédelemről szööl 1933. évi XII. t. c. alapján Callidömökl nagyböröség területén naponta és éjjel légtitalmi gyakorlatot tartanak.

A két gyakorlat célja: meggyőződés szerűen arról, hogy a lakosság hogyan készült fel az önvédelemre és milyen fokú öntudatossággal tud rendelkezni.

Evégebből az alantak rendelkeznek el: A sziréna és harangok szögölötti megmozdítására, vagyis a riaszó jelre az utcajárók beázódottak a kapok alá, vagy a járdák felmellől oldalra helyezkednek el vagy a gyúlékony öbölhözre vonulnak. Nyilvános öbölhöz a polgári fődolok és a kir. járásböröség pisztéjében van.

A járművek az úttest baloldalán állnak. A háskok látkó a két légtitalmi parancsnokok rendelkezéssel közzéssék végrehássák.

Az éjjeli légtitalmi gyakorlat alkalmával az ablakok szöölészéri is gondoskodni kell, tehát az szál riaszó öbölhözszöj és lakóházak stb. szöblaknak helyő módon való szöölészéri is végre kell hássák.

A gyakorlat végét szöölökét szöblak és a sziréna folyamatos hangzóttára és a rendező harangzóssá fogja jelölni.

Es a rendelkezés hírtét Callidömök közönsége Callidömök öbölhözszöj részére is.

1933. évi XII. t. c. 4 § a) szöblakban a rendelt meggyőzőll vagy hírtétől két hónapsig terjedhető szöblakban bontatásúll.

HIREK

— FELKÉSZÜNK CSEKÉNYŐNKRE, HOGY KÉZIKÉRT KÉRT ALÁÍRÁSOKKAL ÁLLATNI SZÖVESKEDÉSEK. — MINDEN CSEKÉNYI IRÓJA FELKÉ.

ELŐFIZETŐINKHEZ

Az év negyedének elején felkérjük előfizetőinket, hogy előfizetésük díj hátralekúttak szöveskedésük kiegyenlítés. Tekintettel arra, hogy lapunk öbölhözök támogatásán kívül semmiemöz támogatást nem élves, lapunk előállításhoz a lap árának minden fillérére szölkészünk van, ezért ismét felkérjük előfizetőinket, hogy kérel műnknek időben eleget tenni szöveskedésük. Szerkesztőség.

— Grösz József pápókk kemenezsájl bérsmatja. Miel már korábban jeztették, Grösz József pápókk Föld Kemenezsájl is az év öbölhöz bérsmatja. Az elmult szöblakban Ostffyasszonyfa, Csabcs, Kenyerl, 24 és Kemenezsájl, 26-48 Pápc, 27-48 Kemenezsájl közönsége szölkészitette ki a bérsmatjához közzéssék bérsmatja szövközött. Az egyházi szövközött végzetéll fogadta a bérsmat, más ismételtén hírtétét és légtitálást kött a bérsmatgek lakóllal.

— Gázóllt a vonat. Szepember 30-án a korz reggel vonat Tokorcs és Nagy-simony közt Bristol József kemenezsájlal lakott elgázolta. A szövközöttét a 6-10 és szöblakhely vonat szövközött szövközött és figyelmeztették a járóllakóll csontura a vonatvezetőll. A riaszóll utasok borszássák, felők megföszöllt csontok látkák. A vizsgálat folyik.

Légtitalmi előadások. Vasárnap óta ezen a héten kemenezsájl lakosság légtitalmi felvilágosításban részéll. Azt is meg lehet állapítani, hogy a lakosság minden rétege a legnagyobb komolysággal a megközzéssék szövközött. Kemenezsájl a légtitalmi előadásokat Eltáky Lajos légtitalmi parancsnok írta. Folyó hó 28-án a légtitalmi szövközöttökön szövközött. A légtitalmi szövközöttökön állatában szövközött részéssék, hogy a vasárnap napll az öbölhöz szövközött.

Húrus kezében a béke vagy háború

— *Ajánlatot tettem Benesnek, amely nem más mint megvalósítása annak, amit már ő is biztosított*

Ak ő kezében van most: béke vagy háború. Vagy elfogadja most ezt az ajánlatot és a németeknek végre megadja a szabadságot, vagy pedig mi magunk megszeresszük magunknak ezt a szabadságot.

Egyet tudomásul vehet a világ: egy és fél évi háborús életben és politikai életben háború évtől egyévi nem vádolhatunk magunk: még sokasban voltam gyáva. (Viharos éjjelen.) Népmesécskék meg, mint, mint első katonája és megölelem és ezt tudja a világ, ha jól most egy nép,

mégpedig más nép mint 1918-ban. Ebben az órában az egész német nép egybekapcsolódik velem. Akaromani saját szabadságát fogja érezni, ahogyan én a nép jövőjét és sorsát élelekedtem irányítójaként tekintem.

— Sokasom kételkedtem a sikerben és a végleges győzelemben. Akkor bátor férfiak és bátor asszonyok serege csoportosult körém és ők velem jöttek. Most így kérem népeimet: álljatok mögém! (Viharos éjjelen.) Ebben az órában valamennyien egy kézbe akarásban egyesüljünk. Erősebb legyen az minden inségnél és minden veaszénél s akkor meg fogja történi az inséget és a veszélyt. Mi el vagyunk határova, Benes válasszon most.

Szűnni nem akaró lelkes éjjelenés! Heil kiáltások között! Heil! Heil! amikor beérkezik befejezte. Minduntalan telbarraának a beszéltőkorosok: Vezér, parancsolj, mi vétünk.

LAPZÁRTA

MÜNCHENI HATÁROZAT:

Mussolini kezdeményezésére összehívott müncheni négyhatalmi tanács végleg rendezte a német ügyet

Tiszta német területeket október 1-ig, a többi október 10-ig kell a cseheknek kiüríteni

A magyar és lengyel kisebbségi kérdés megoldását ismét elődzták

Mussolini olasz miniszterelnök kezdeményezésére az angol kormányelnök Hitler német vezér és kancellár, valamint Mussolini olasz miniszterelnök esütörtökön a cseh kérdés megoldása végett négyhatalmi tanácskozást tartottak, amelyen résztvett Ciano olasz. Ribbentrop német külügyminiszter és a magyar, valamint a lengyel delegátusok is, az esetleges szükséges felvilágosítások megadása végett. A tanácskozás d. u. 5 óratól éjjel egy óráig tartott.

A tanácskozások lejegyzése Mussolini felvetése a spanyol kérdést is és a spanyol önkéntesek hazaszállítását sürgette.

A csehek az esetleges népszavazási határozattól félve a szudán-német vidékről a népszavazási és illetőségi ügyekre vonatkozó iratoknak mind járművekre rakták és az ország belsőjébe szállították.

A müncheni tanácskozásokra meghívták Krolta cseh külügyminiszter is. A német lapok legelőször Eger környékének kiürítését követelik. Követik népszavazás után a német népszavazási eljárásban a magyar területek népszavazásának megtartását is.

A cseh katonák tovább is garzdálkodnak e Felvidéken.

A cseh katonaság a lakosságtól elszakított és nem adnak ellenértékül semmit. A ha nem vonulnak összefogdosnak. A bevonnaltak pedig az utcán alszanak, mert hely sincsen. A katonák élelmiszerét és felszerelését nem kapnak. Ezidő menekültek a szállásért hihetetlen összegeket fizetnek.

A müncheni határozat 7 fő és 4 alpontról áll. Rádió híradások szerint a magyar kisebbség ügyével csak az első alpont foglalkozik. Csehország köteles a német területeket október 1-ig, a többi szudéták által lakott vidéket pedig október 10-ig kiüríteni.

A magyar és lengyel kisebbségi kérdés diplomáciai megoldására három havi határidőt adtak az érdekeltek államoknak. Ha nem sikerül a megállapodás, Münchenben újabb határozathozatali végett összeül a négyhatalmi tanácskozás.

HARC!

minden ellen, ami a magyarnak méreg, minden ellen, ami a magyarnak árt!

Dr. Ravasz László

református püspök

a református lelkészegyesület debreceni ülésében mondotta:

Mostantól kezdve, hogy a német akarat ellenállhatatlan vonzóereje megsejtette a keleti és nyugati némeget, megint ugyanaz a nagy kérdés áll előttünk: úgy menni együtt, hogy el ne tűnjünk, meg barátokozni, hogy bele ne haljunk, úgy őrízni meg gazdaságot, erkölcsi és szellemi függetlenségünket, hogy a szövetségesből ellenség ne váljék. Mindez egyetlen egy utat állít elénk: a magyarságnak minden vonalon való szenvedélyes és gyors erőltetését. Önállóságot, szellemi függetlenséget, műveltségelt nagykorúságot, egyszóval ön- és értékudatol, méltóságudatol, mert ennek a népnek nincs más védelme és menedéke sem égen, sem földön, csak önmaga.

KUNDER ANTAL

az új kereskedelmi miniszter

A kormányzó vitéz Imrédy Béla m. kir. miniszterelnök előterjesztésére, Kunder Antal kereskedelmi és közlekedésügyi miniszteriumi államtitkár, m. kir. kereskedelmi- és közlekedésügyi miniszteré nevezte ki.

★

Kunder Antal, aki 1900-ban Nagykárolyban született, római katolikus vallású, nős és két gyermek atyja, fiatal, tetterős, kiváló képességű és rendkívül agilis személy került a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterium élére. Középlekóli tanulmányainak elvégzése után a Ludovika Akadémia egyik legkiválóbb növendéke lett. 1920-ban avallt rangelvényt írt szerhadnaggyá. Ez volt a Ludovika Akadémia első háború utáni élvölgyms, amelynek hadnaggyait az ország kormányzója avatta fel. Ez alkalommal mint élvölgyms, Kunder Antalt tartotta a fogadalmi beszédet az új hadnaggyok nevében. Kéőbb főhadnaggyi rangban a Műegyetemre vezényelték, ahol megszerelte a mérnöki oklevelet, ami után szakszolgálatot a mérnökhöz otartották be. Gömbös Gyula miniszterelnök korán felismerie Kunder Antal kiváló szakértelmét és 1933-ban a Külkereskedelmi Hivatalhoz rendelték ki ösztökölő tisztnek. Feladatait tényleg olyan sikerrel teljesítette, hogy rövidesen a Hivatal helyettes vezetőjévé nevezték ki. 1935-ben a Külkereskedelmi Hivatal és a Kompanzációnk Irada átszervezésével és vezetésével bízták meg, egyidőjével kormánybiztosnak nevezték ki. Majd a Külkereskedelmi Hivatal elnöke lett. 1936-ban kiemelkedő érdemeinek elismeréséül a kormányzó miniszteri tanácsosa, és év május 19-én pedig a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterium államtitkárává nevezték ki.

Befellegzett a zsidó üzleti mohóságának:

nem lehet új fióküzletet nyitni!

Az iparügyi miniszterium a napokban adta ki azt a rendelkezést, mely az iparigazolványok és iparigazolványok kiadását megtiltja. A hivatalos lap most a miniszteriumnak egy újabb rendelkezést közli, mely szerint iparos, vagy kereskedőiparigazolvány, illetve engedélye alapján ugyanebben a városban, vagy községben a meglévő üzlethelyiségein kívül új üzlethelyiséget további rendelkezésig nem nyithat.

A rendelkezés nem vonatkozik ezokra az iparosokra vagy kereskedőre, akik új üzlethelyiséget nyitnának a miniszteriumi rendelet kiadásától kezdve egyévi időre.

(Folytatás az első oldalról.)

uralom lett volna. Mert ezek a békaférfiakról csöppög demokráciák a legverszajásabb háborus uszítók.

(Derűtlenség.) Lengyelországban azonban nem volt demokrácia, hanem egy férfi állott ott. Vele alig egy esztendő alatt sikerült megállapodásra jutnunk, amely egyelőre is esztendő tartására minden ösztönözés veszélyét kiközösítte. Valamennyien elvagyunk hátróra arra és meg is vagyunk győződve róla, hogy ez az egyezmény tartós és folytonos megbékélést hoz magával.

Anglával biztosítani akaruk a tartós békét

Minden szomszédunknak biztosítottuk Németország részéről területi sérthetlenségét. És ez nem frázis. Ez a mi szent akaratunk. Nincs is semmi érdekünk abban, hogy bármi képp megszűnjék a békét. Tény, hogy ezeket a német ajánlatokat megértették, sőt elfogadták. Tovább mentem én kezet nyújtottam Angliának. Önként lemondottam arról, hogy valaha is flottaversengést kezdjünk, hogy így a brit birodalomnak a biztonság érzését adjuk, nem pedig talán azért, mintha többé nem tudnék építeni.

A két nép között biztosítani akaruk a tartós békét.

Ily megállapodás csak akkor jogosult erkölcsileg, ha mindkét nép megfogadja egymásnak, hogy sohasem akar többé egymás ellen háborút folytatni. Németországban meg van ez az akarat. Remélni akarjuk mindannyian, hogy az angol népben ezek kérdéseinek felül, sőt inkább ugyanez az akarat. (Nagy helyeslés.)

Nem akarunk háborút Franciaországgal

— Tovább mentem. Nyomban a Saar-vidék Németországához való visszaváradása után kijelentettem Franciaországnak, hogy most már semmiféle differencia nincs többé Franciaország és országunk között. Azt mondtam, Elzász-Lotharingia nincs többé számunkra.

Nem akarunk háborút Franciaországgal, nem akarunk Franciaországtól semmit, de semmit. (Lekkes helyeslés.)

Szibériai szövetségi Olaszországgal

— E visszavonhatatlan lemondás után fordultam Olaszországához. Bizonyos, hogy e probléma megoldása csak részben az én érdemem, részben annak a *ritka nagy embernek érdeme, akit az orosz nép boldogan tudhat vezérnek.* (Viharos éljenzés.) Ez a viszony szerződéseken és szövetségeken keresztül igazi erős szibériai szövetségé vált. Egy lengyel képződött itt, amelyet két nép jelent, amely világszerteleg és politikailag szoros, elválaszthatatlan barátságban egymásra talál. (Viharos helyeslés, éljenzés.) Itt is lettem egy végleges lépést a polgárlásom iránti felelősség tudatában.

Nálunk végarandmányban mindennek fölött áll a népünk ösztönös érdeke. Ez az érdek pedig az, hogy békében dolgozhassunk.

Két problémam maradt még hátra. Itt fenntartást kellett tennem. Tízmillió német volt a birodalom birtosin kívül. Ez a tízmillió szám nem csökkent. Negyedszáz év Franciaország inkonziszt és ha Franciaország megvan mindaddig át soha sem adta föl jelszót az elszakított-Lotharingia máhny millió francosok, akkor nekünk leme és végig elült korszak van arra, hogy lementarjunk legyünk nekünk sem a tízmillió németek. (Lekkes helyeslés.) És valahol van egy hátr, néptársaim, egy hátr, ahol az országunknak meg kell szólnia, mert különböző né-

zetes gyengeséggé válna. A lemondás eléig áldozattal vállaliam. Itt volt a hátr, amelyen át nem mehettem. Hogy mennyire helyes volt ez, bizonyítja először is az ausztriai szavazás és általában Német-Auszria és a birodalom egységtelenség egész története.

Az utolsó területi követelés Európában

— Most előttem áll az utolsó probléma. (Lekkes helyeslés.)

Ez az utolsó területi követelés, amelyet Európában fel kell állítanom, de ez a követelés az, amelyet nem állhatok el

és amelyet ha látn akarja, teljesíteni fogok. Részletesen ismerteti Csehszlovák történelét, Benez hazugságait, amelyekben azt állította, hogy van csehszlovák nemzet. Így szűlelt meg Csehszlovákia.

Átérzem az elnyomottak sorsát

Minthogy ez az állam nem látszott életképesnek, rövid uton három és félmillió németet vetek el örendelkezősít joguk és örendelkezősít akaruk ellenéredő, még egymilliónál több magyarnak is hozzá kellett jönnie, azután Kárpátaljának és végül egypár százezer lengyelnek.

Amikor most önkökhöz szölok, önként érteőden átérzem a sorsát mindazeknek az elnyomottaknak. Átérzem a szlovákok, a lengyelek, az ukránok sorsát, de szöszöjőja természetesen csak némelyik sorsának vagyok. (Nagy helyeslés, éljenzés.)

Amikor Benez ur akkoriban ezt az államat öszszehazudta, akkor természetesen megígérte, hogy a svájci kantonrendszer minálája fogja megszervezni. Tudjuk valamennyien, hogyan oldotta meg Benez ur ezt a kantonrendszeri. Megkezdte terroruralmat.

»Benez ur elhatározta, hogy a németiséget kiirtja«

— Csehszlovákia „békés” fejdőddésnek ezekben az években közel 600.000 német volt kénytelen elhagyni Csehszlovákiát, mert különbön éhen kellett volna hánikok. Benez ur elvett hátróra, hogy a németiséget lassan, fokozatosan, egyszerűen kiirtja.

És ugyanebben az időben következett be azután nemzetközi szempontból nézve ez állam feladatának listázódása. Most már egyáltalában nem titkolják, hogy ennek az államnak ez volt a rendeltetése, hogy ha szöszöjőja, Németország ellen felhasználják.

— Ez az állam a bolsevizmust használja fel, mint behatolási kaputát és most következik a szemérmellen része a dolgoknak: *kényszeríti a nemzetiségeket, hogy olyan politikában vegyenek részt, amely olyan napon adajuttalja őket, hogy saját testvéreikre kell lönlök.* A legnagyobb szemérmelenség, ami elképzelhető, idegen embereket arra kényszeríteni, hogy bizonyos körülmények között saját népiárszintük legyenek kénytelenek lönlök.

— Amikor Auszriát megszálltuk, első parancsom az volt: *egyetlen csehnek sem kell, sőt nem is szabad a német hadseregben szöszöjőja.* Én nem állítottam őket akkor lelkiismereti konfliktus elé.

Örök német türelom volt, amelyet tanusítottunk

Hitler csehszlovákiát kivételogy ismeretése, majd a május 1-i hírvételek szöszöjőja után Wilson elnök 20 év előtti kijelentésének megvönlőnlőnlök, majd Anglia közbérelkéslet löne szöszöjőja.

— Nem hagytam kétségét afölül, hogy a mi német gondolkodómódozatunk sajátosága az, hogy sokáig hiszünkben fogadunk valamit, de egyszer elörlökünk a pillanatot, amikor annak vége. (Viharos helyeslés.) És ehhez csak... — Csehszlovákia az

egyedüli lebeszéltes követelést ismétlé, hogy a német területet végre szabadítsa fel és engedje át a birodalomnak.

Benez ellátrerte, hogy ezeket a területeket át kell engedni. Ez volt az ö kijelentése. És mit tett? Nem a területet engedte át, hanem a németeket lözi ki most.

Itt azonban megszünt a játék. Egész vidékek válnak most néptelenné, községeket györlöknek fel, gránátokból és gázpalóblókat a németeket kiöltönlök. (Viharos plujkiállások.) Benez ur pedig Prágában ül és meg van győződve: *Semmi bajom sem történlhet, végre is mögöttem áll Anglia és Franciaország.*

Aki olyan türelmes volt mint mi, arról nem lehet mondani, hogy háborúra vögyök.

Mert végre is Beneznek hétmillió csehje van, Itt azonban több mint betvenötmillió nép áll.

Utolsó és végleges német javaslatot tartalmazó eméltiratot becsatoltam most már a brit kormány rendelkezésére. Ez a javaslat most más, mint megvönlőnlőnlöké annak, amit Benez már megígért. A javaslat tartalma nagyon egyszerű: *Az a terület, amely népe szörlött német és akarata Németországhoz kívánközik, most Németországhoz jön, mégpedig nem akkor, ha Beneznek sikerül talán egy vagy kétmillió németet kiűznie, hanem most, mégpedig azonnal.* (Viharos helyeslés.) Azt a hátrát választottam, amely Csehszlovákia néprajzi és nyelvi megvönlőnlökését övölteredik óta megvönlőnlöké anyaga alapján igazságos. Mégis igazságosabb vagyok, mint Benez és a hatalmam, amelyel rendelkezünk, nem akarom kibeszélni.

A vitás területen mégis népszavazás lesz. És hogy senki ne mondhasza, hogy a dolog esetleg nem igazságos módon folyik, a szavazás alapjául a saar-vidéki szavazás szabályzatát választottam. Kész vagyok és voltam akár egész Csehszlovákiában szavazást tartani. Benez azonban ez ellen fordult és barátai is szembefordultak ezzel.

Hitler Chamberlainnek azt az ajánlatot tette, hogy szavaztassék meg a vitás területek, a szavazásokat vizsgáltsák felül, majd arra is kész volt, hogy cseh német vagy nemzetközi bizottság vonja meg a hátrát.

Most csak azt kívánja, hogy Benez, ezt a szöszöjőja bíráncat kényszerítsék rá arra, amikor ő öszzeigért.

Azt követeltem most, hogy huzx esztendő után Benezet végre kényezzerítsék az igazságra. Október 1-én ezt a területet át kell adnlia nekünk.

Benez most a világban reménykedik. Nem titkolja ezt és diplomáciái sem. Azt mondják: *A mi reményünk az, hogy Chamberlain megbukik, Daladier ellövlőlök, hogy mindenki listordalónak kövönlökzenek.* Szöszöjőja. Oroszországá vetik most reménykedni. Még mindig azt hiszi, hogy kivonhatja magát a kövönlökés teljesítése alól. Csak egyet mondhatok: *Most két fért áll egymással szemben: ö Benez ur és Itt én. Mi két különböző személy vagyunk.*

Amikor Benez a népek nagy kövönlökésében a világban lapult, én mint listazásos német katona teljesítettem kövönlökésengemet. És ma ismét mint népem katona állök a férti előtt. (Éljenzés.)

Csak kevés mondanivalóm van: *Hátis vagyok Chamberlainnek minden fardasúsáért. Biztoslom át, hogy a német nép semmi másat nem akar, mint békét.* Biztoslom továbbá arról, hogy amikor Csehszlovákia megvönlökje a problémát, vagyis a csehek többi kövönlökéslettel listazásletük ögyörlök, még pedig békében és nem elnyomással, akkor a cseh állam iránt nem vagyok többé érdekelve és én garantáljak nekni. Mi egyáltalán nem akarunk csehszlovák. Ugyanaz azonban van a mi célunk is, hogy a csehszlovák államot megvönlökje a német állam. (Élénk helyeslés.)

Eladó lakóház és háztelek.

A Pápal utcában fekvő 22. számú emeletes lakóház, valamint az Erzsébet utcában két ház helynek alkalmas telek eladó. — Bővebb felvilágosítással a

Vas megyei Mezőgazdasági Takarékpénztár Rt.

ceľadömölki fiókja szolgálat.
Kossuth Lajos utca 7. sz.

GAZDARÓVAL

Ne siessünk a szürettel

Az elmúlt hetek esős időjárása után következő szőlőriohadás igen sok gazdát arra ösztönöztél, hogy menítsék, ami menthető kénszerezés-retelettel tartottak. Volt alkalmasok megvárni az ilyen mustot, sőt már a félig kiejrjedt újbort, amiben bizony nem volt közsőnet. A must savanyú s a bor teljesen íbatatlan, eladni nem lehet, de még meginni sem. Legfeljebb arra jó, hogy alkalmatlanul odó vendégeknek elirasszak vele. Hogy némely is jobb borunk legyen a szürettel várt kell a mustat óksai napugrárt még sokat segíthet. A borárak emelkednek és ha vannak a szürettelással, úgy a mustot mint, a bort jobb áron el is tudjuk adni, már ezért is érdemes várni. Hogy a szőlőből jobb bor legyen, ezért a mustot szürettelést előtt igyekezzünk megvárni, amit csak a szőlő betérésé után érhetünk el. Igaz lehetne a mustot bestríteni, de savanyú mustból nem lesz sohasem édes must. A cukrosra pedig drága, nem fizeti ki magát. Tehát nincs más várt a rothadt szürettelással.

A must helyes erjesztése

Hogy borunk milyen lett, ez az erjedési idő függ. A mustot borra az élesztő erjeszti ki. Ami a mustba a szőlőnek héjáról került. Azonban a szőlőszemen az élesztőn kívül még más spórák is vannak, melyek az erjedéskor elszaporodnak. Rendszerint az erjesztőgombák kerülnek túlsúlyba, de néha előfordul, hogy az alkalmatlan idegenek és ekkor bor elromlik. Mivel valami különleges melléklet kap. Legjobb igyekezzünk oda irányuljon, hogy az erjesztőgombák minél előbb és minél jobban elszaporodhassanak, hogy így ne engedjék a káros gombákat túlsúlyra jutni.

Ahányféle a szőlő, annyiféle a szőlő héján lévő erjesztőgomba, aminek természetesen következménye a különféle borfajták és borok. Az előrelátó gazda arra törekszik, hogy mustjában azok az élesztők szaporodjanak el leginkább és leg hamarabb, amelyek a legjobb bort adják. Ennek elérése nem olyan nehéz, mivel mást nem kell lenniük, mint a tulajdonképpeni szüret megkezdése előtt legalább 5-6 nappal azt a szőlőt kell a mély melegebb órákban előszüretelni, amely a legjobb bort adják. Az így a legmelegebb napszakban lestrerítő szőlő mustja igen hamar erjedni kezd és elériük azt, hogy a tulajdonképpeni szürettelére teljesen halékony és az erjesztést gyorsan megindítani tudó élesztő áll rendelkezésünkre. Szürettelkor nem kell más lenniük, mint a kiszűrt mustot egyenletesen el kell osztani több hordóba és pedig úgy, hogy a reggeli, déli és a délutáni szürettel must egyformán osszassék el az egyes hordóba, este pedig a munkák elvégzése után mindenik hordóba tesszünk a must öt százalékaat megfelelő élesztőt az előszürettel, erjedő mustból. Ha így járunk el, akkor borunk olyan lesz, mint amilyen abból a szőlőből származhatik, amit előzetesen szürettelünk. Ez az egyszerű eljárás a helyes helyben mindig a helyes erjesztésnek és így borunk egyenes minőségű lesz. Az egyszerűbb borokat a fogyasztó és a keszesség is jobban értékeli.

VERSÉNYTÁRGYALÁSI MINDENY.

Vasvármegyének Felsőbükli Nagy Sándor alapította Működésére az 1938/39. évféltől évről a róla és szén szállítással versenyárgyalási hírdet.

A szüretigelt mennyiség csak 600 szasz házszák méteráras kemény tölzla (bukk, cser, gyertyán) 1937 vagy korábbi vágású. Lehet köze 50 százalék dorong. Továbbá 1000 kg szasz csak egyszer méteráras hazai szén. Eznek mennyiségek a szüretigelt mérten lesznek lehva. Amennyiben a fenti mennyiségek teljes egészében nem használhatók fel a fennmaradó mennyiségek átvételére a kórház nem kötelezhető.

Úgy a tölzla, mint a szén házszák szállítva érhető. A nyagbábellyegelték a szállítót terbelik.

Ajánlatok a kórház címére október hó 20-ig nyújtandók be.

Ceľadömölki, 1938. szeptember 19.

Dr. János László s. k.
ig. főorvos.

PIAC

Az elmúlt csütörtökön, szeptember 29-én a ceľadömölki heti vásáron az alábbi árak alakultak:

Búza	..	P	19.30-19.50
..	17.30-17.00
Árpa	18.00-18.50
..	17.00-17.00
magyar (t)	7.00-8.00
borzonya	8.00-7.00
..	0.18-0.20
malja	0.80-0.90
törő	0.50-0.60
vaj	3.20-3.00
tojás	1.80-2.00
vöröshagyma	0.24-0.28
lobkagyma	0.03-0.04
..	0.05-0.08
..	0.05-0.08
..	0.10-0.10
..	0.05-0.08
..	0.01-0.04
..	0.12-0.14
..	0.24-0.26
..	0.02-0.03
..	0.10-0.10
..	1.00-1.10
..	0.18-0.20
..	0.24-0.30
..	0.20-0.20
..	0.20-0.25
..	0.40-0.04
..	1.00-1.20
..	0.08-0.09
..	1.20-1.50
..	1.20-1.80
..	1.50-2.00
..	2.00-3.00
..	2.00-7.00

SPORT

A CVSE elfoglalta méltó helyét a tabellán!

SzSE-CVSE 5:0 (2:0)

A CVSE múlt vasárnap Srombathelyen az SzSE-vel súlyos vereséget szenvedett. Ez csapattal elfoglalta az eddigi első helyét.

Igy állt fel a két csapat:

SzSE: Wittreich — Molnár I., Budavári — Schöls, Kovács II., Lipovics — Molnár III., Horváth II., Berza, Molnár II., Gantner.
CVSE: Bogdán — Jobb, Géczi — Szakos, Egervári, Kuthi — Osváth, Havas, Péntek, Köves, Vágvölgyi.

Srombathelyi főtély után a 18. percben Berza szerzi meg a vezetést, amire a CVSE két eredménytelen szöglettel válaszol. Azután ismét SzSE főtély következik és ennek eredményeként Berza újabb góllal, 2:0.

Szénét után a 8. percben Berza megfáradást csúfol. 3:0! A CVSE csak lefutásokkal kísérletezik. Bár a gyenge srombathelyi védőtől góllal érhető el, de nincs egy épkezőb csatára. A 18. percben Gantner a gólszerező. 4:0! Ezután a celli védőtem jól állítja a srombathelyiek ostromát. A 40. percben Molnár II. lövéséből esik az utolsó dugó. 5:0!

A srombathelyi csapat teljesen rászárgált a győzelemre s ha egy szerencsésítő van, az eredmény kétszámjegyre is lehetett volna.

A CVSE ezen a mérkőzésen a leggyengébb játékát mutatta s ezen felül szív nélkül játszott a csapat legjobbját Géczi. A csatáron teljesen csodótt mondótt. Lisczey hiányát — aki szöglettel beosztás miatt nem játszhatott — nagyon megérezte a csapat. Az újonnan igazolt Köves bemutatkozása nem sikerült.

A mérkőzést Schramm kifogástalanul vezette.

Birkás Jend.

A Dunántúli Sport és a Vasvármegye is hírt adott arról, hogy a ceľadömölki pályán sorozatos botrányok voltak, és ezért a kerület egyesbírja a ceľadömölki pályát csak úgy enged mérkőzést játszani, ha az az karhatalom is jelen van. Ugyancsak elrendelle az egyesbíró szüretigelt ellenőrkidátelt is s ha a botrányok folytatódak, a pályahasználat jogot felfüggeszt. Elképzelhető, hogy sorozatos botrányok a ceľadömölki pályán nem fordultak elő s a szövetségi ellenőrkidáteltéres kibáteltéget okoz a CVSE-ek, csodálhatók azok, hogy egyes játékosok tehetségükkel megérdemelték a helyüket a kerületi fedezet a JT-nél. A ceľadömölki közönség is olyan feγγyelmezett, hogy nem ragadtál el a pályán s ha a gyenge idegzetű játékosok lehetetlen kitérészelkel nem csúfolják meg az igazi játékosokat, nem volna szükség a sajtósziallan zaldó futbalvereteknek arra, hogy ilyen megtorlásokkal éljenek.

Ostor.

A bajnokság állása:

1 SzSE	6	1	1	15.3	11	
2 Hubertus	6	1	2	23.14	8	
3 Perutz	4	4	2	15.10	8	
4 KFC	6	3	2	16.15	8	
5 SVSE	5	3	1	13.9	7	
6 GyAC	4	3	1	10.7	6	
7 FTO II.	11	2	1	3	11.2	5
8 SzFC	6	2	1	11.12	4	
9 DAC	5	2	3	9.10	1	
10 FER	5	2	3	14.19	1	
11. H. ker. SC	5	2	3	4.11	1	
12. Unió	5	1	1	3	11.5	3
13. Flóra	5	1	1	3	7.12	3
14. CVSE	6	1	1	4	9.16	3

Csöngé-Almás 4:3 (3:1)

Vezette: Boros L.

A mérkőzést a nagyobb lelkesedéssel játszó csöngői csapat nyerte. Az első félidőben inkább egyenlő erő küzdelmet hozta a játék, míg a második félidőben a csöngőiek általánosabban járték láthatótt. Gólvolt: Gantner 3 és Bogdányi illetve Németh.

Levélhívások: a Tarsai Erdőgazdászmagányi Berzsenyi Bakányi Törzsek. Felelős kiadó: Takács Károly.